

TEM

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomasapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Viite: asianumero VN/12439/2023

Koneyrittäjät ry (myöh. Koneyrittäjät) lausuu jäsenistönsä toimintaympäristöön keskeisesti liittyvästä hallituksen esitysluonnoksesta seuraavaa. Lisäksi toivomme, että vastaavanlaisissa lainsäädäntöhankkeissa myös Koneyrittäjille lähetettäisiin lausuntopyyntö, vaikka lausunnon antaminen toki on mahdollista muutenkin.

Yleistä

Hallituksen esitysluonnoksessa toimeenpantaisiin kansallisesti uusiutuvan energian direktiivin päivityksen, jatkossa REDIII, bioenergian kestävyyttä koskevat kohdat. Koneyrittäjät katsoo, että toimeenpanossa tulee minimoida hallinnollista taakkaa. Tämän tavoitteen osalta erittäin tärkeää on kestävyysvarmistaminen maatason riskiarvion mukaisesti. Hankinta-alueen tarkastelu olisi maatason tarkasteluun verrattaessa raskaampaa. On syytä tiedostaa markkinoiden rakenne. Markkinoilla toimii isoja energia- ja metsäyhtiöitä, joilla on parhaat resurssit kantaa kaikki esille nousevat hallinnolliset taakat. Polttoaineiden toimittajissa on myös keskisuuria ja pieniä toimijoita. Keskisuurretkin selvinnevät haasteista, mutta pienille toimijoille hallinnolliset taakat saattavat muodostua jopa esteeksi toimia markkinoilla. Tästä syystä on tärkeää varmistaa, että kaiken kokoisille toimijoilla säilyvät toimintamahdollisuudet.

Yksityiskohtaisia kommentteja:**Määritelmät (4 §)**

Määritelmiin esitetään lisättäväksi määritelmä plantaasista. Perusteluissa olisi hyvä mainita, että Suomessa ei ole määritelmän mukaisia puuplantaaseja.

Määritelmiin lisätään myös metsän uudistaminen, jolla tarkoitetaan perusteluiden mukaan puuston palauttamista luontaisin tai keinotekoisin keinoin. Puustoa on vaikea palauttaa korjuun jälkeen, mutta metsän uudistamisella voitaisiin tarkoittaa uuden puuston synnyttämistä luontaisin tai keinotekoisin (istutus, kylvö) keinoin.

Biologinen monimuotoisuus (7§)

Iki- ja aarniometsien tunnistaminen ja siihen liittyvä sääntely on merkittävä osa REDIII:n toimeenpanoa. Asian kannalta olisi selkeämpää, että termeistä käytettäisiin nimitystä vanhat- ja luonnontilaiset metsät. Kyseisiä metsiä sijaitsee sekä valtion että yksittäisten metsänomistajien mailla. Tämä on tärkeä tunnistaa lainsäädäntöä valmisteltaessa.

Lakiesityksen 7 §:n perusteluissa todetaan aarniometsistä seuraavaa:

”Direktiivin mukaan aarniometsä on määriteltävä sen valtion antaman määrittelyn mukaisesti, jossa metsä sijaitsee. Se mitä aarniometsällä tarkoitetaan voi näin ollen vaihdella sen mukaan missä valtiossa metsä sijaitsee. Käsitettä ei ole sen vuoksi mahdollista määritellä kestävyyslaissa tarkemmin. Aarniometsiä koskeva kansallinen määrittely on vielä kesken. Valtioneuvoston periaatepäätös aarniometsien määrittelystä annetaan kevättalvella 2025. Vanhoja ja luonnontilaisia metsiä koskevien kriteerien ja niiden soveltamista koskevan ohjeistuksen valmistuttua Metsähallitus tulee inventoimaan kriteerien mukaiset valtion metsät.”

Koneyrittäjät pitää tärkeänä, että vanhojen ja luonnontilaisten metsien määritelmät sisällytetään lainsäädäntöön ja että tarkoituksenmukaiselle viranomaiselle säädetään tehtäväksi tarvittaessa tunnistaa ja rajata kriteerit täyttävä metsäalue. Tunnistaminen olisi luontevaa esimerkiksi metsänkäyttöilmoitusprosessin yhteydessä. Ilman lainsäädäntöä tunnistaminen jää valtion metsien ulkopuolella täysin toimijoiden osaamisen varaan ja esimerkiksi koneyrityksiä tai niiden metsäkoneenkuljettajia ei voida/saa vastuuttaa tällaista tehtävää täyttämään. Määritelmät ja julkiset hallintotoimet tulisi sisällyttää siten esimerkiksi metsälakiin tai johonkin muuhun asiaan sopivaan lainsäädäntöön. On selvää, että toimijat tarvitsevat selkeän ja ennustettavan toimintaympäristön, eikä valtioneuvoston periaatepäätöksellä tehtävä määrittely turvaa sitä riittävällä tavalla. Samalla tulee ratkaista yksityisten maanomistajien omaisuudensuojaan liittyvät kysymykset. Kohteiden suojele uudistuvan Metso-ohjelman kautta voisi olla yksi harkitsemisen arvoinen keino.

Metsäbiomassaa koskevat kriteerit (10§)

10§:n 1.momentin 4c-kohdassa on ehtona, että vältetään korjuuta herkillä maaperällä. Herkkää maaperää ei ole määritetty direktiivissä eikä laissa. Perusteluissa todetaan, että herkan maaperän voitaisiin katsoa tarkoittavan esimerkiksi sellaisia maaperiä, joissa hakkuut ja siihen liittyvä toiminta aiheuttavat maaperään itseensä suuria vaikutuksia. Näitä voisivat esimerkiksi olla puunkorjuun aikaansaamat merkittävät fysikaaliset ja kemialliset muutokset. Vaikutusten tarkasteltaessa korostuivat esimerkiksi jyrkät eroosioherkät rinnealueet, rantametsät, paljon valumavesiä keräävät notkot, karut ohuthumuksiset kasvupaikat, lehdot ja kalkkivaikutteiset kankaat. Lisäksi sulfaattimaiden ja musteliuskalueiden kunnostusojitusten maaperävaikutukset voisivat puoltaa näiden alueiden huomioimista. Olisi tärkeää mainita, että herkkä maaperä voi kuitenkin olla täysin toimenpidekelpoinen ilman maaperään syntyviä suuria vaikutuksia, kun toimenpiteet tehdään maan ollessa jäässä. Eli herkkä maaperä voi olla herkkä tai sitten ei riippuen säästä.

10§:n 1.momentin 4f-kohdassa on ehtona, että minimoidaan mahdolliset haitalliset vaikutukset maaperän laatuun sekä biologisen monimuotoisuuden ominaisuuksiin ja elinympäristöihin. Tässä yhteydessä on hyvä korostaa, että vastaus tähän vaatimukseen löytyy metsänhoitosuosituksen noudattamisesta.

Kannatamme 10 §:n 3. momentin vaihtoehtoa 2. Muotoiluun kuitenkin esitämme pientä muutosta seuraavasti:

Jos metsäbiomassan alkuperävaltiosta ei ole saatavissa näyttöä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kriteerien täyttymisestä, voidaan metsäbiomassan kestävyys osoittaa hankinta-alueen tasolla. Tällöin on osoitettava, että:

- 1) hankinta-alueella on käytössä hallintajärjestelmiä, joilla varmistetaan 1 momentissa 1-5 kohdassa tarkoitettujen kriteerien täytyminen hankinta-alueella;
- 2) metsäbiomassa ei ole peräisin 7 §:n 1-3 ja 5-7 kohdassa, 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tai 9 §:ssä tarkoitettulta alueelta.

Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevat vaatimukset

Koneyrittäjät pitää tärkeänä, että esitetyn 10 a §:n perusteluita selvennetään. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään 10 a §:n ensimmäisen momentin kolmannen kohtaan täydennystä. LU-LUCF-asetuksen noudattaminen maan tasolla on velvoittava edellytys, jotta kestävyys osoittamiseksi riittää alkuperämaa Suomi. Se taas edellyttää, että Suomi on

- 1) ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimukseen liittyvän Pariisin sopimuksen (SopS 76/2016) osapuoli; **ja**
- 2) on antanut ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimukseen (SopS 61/1994) kansallisesti määritellyn panoksen;

tai

- 3) soveltaa korjuualueella kansallista lainsäädäntöä hiilivarantojen ja -nielujen säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

Esityksessä olisi tärkeä tuoda ilmi, että Suomen osalta jatkossakin on tarkoituksena soveltaa em. ensimmäistä ja toista kohtaa, jolloin muutos ei ole käytännön kannalta merkityksellinen. Ensimmäistä ja toista kohtaa sovelletaan, koska Suomi on EU:n kautta ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimukseen liittyvän Pariisin sopimuksen osapuoli ja koska Suomi on antanut ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimukseen kansallisesti määritellyn panoksen.

Tämä tarkoittaa, että Suomi on asettanut omat kansalliset tavoitteensa ja sitoumuksensa ilmastonmuutoksen torjumiseksi osana Yhdistyneiden kansakuntien ilmastonmuutosta koskevaa puitesopimusta. Kansallisesti määritelly panos (Nationally Determined Contribution, NDC) sisältää Suomen suunnitelmat ja toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi, jotka se on sitoutunut toteuttamaan osana Pariisin ilmastopuitesopimusta.

Helsingissä 4.3.2025

Koneyrittäjät ry

Simo Jaakkola
varatoimitusjohtaja

KONEYRITTÄJÄT

Koneyrittäjät ry on noin 2000 energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrittäjän valtakunnallinen yrittäjä- ja työnantajajärjestö. Koneyrittäjien jäsenet työllistävät metsäalalla välittömästi itsensä lisäksi yli 5000 työntekijää ja kaikki edustamamme työalat huomioiden noin 10 000 työntekijää